

Höors
kommun

MILJÖ- OCH BYGGMYNDIGHETEN

Förslag på egenkontrollprogram vid försäljning av tobak, elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare

Denna information tagits fram av Höors kommun som underlag för den person som ansvarar för upprättandet av försäljningsställets egenkontroll av tobaksförsäljning. Egenkontrollen skall anpassas till verksamhetens förutsättningar.

Egenkontrollprogrammets ingående delar

Försäljningsansvarig ska:

- ha god kännedom om grundkraven för att få sälja tobak, e-cigarett och påfyllningsbehållare och ha tillgång till gällande lagstiftningar (information och länkar finns i Bilaga 4).
- informera samtliga som arbetar på försäljningsstället om lagar, regler och rutiner avseende försäljning av tobak samt dokumentera informationstillfällena skriftligt (använd gärna mallen i Bilaga 1).
- kontrollera att försäljningsreglerna följs och vidta åtgärder om reglerna inte följs. Detta ska dokumenteras. Ett exempel kan vara när personalen blir utsatt för pressade situationer (använda gärna mallen i Bilaga 2).
- ansvara för att åldersdekaler finns på minst en synlig plats på försäljningsstället. Exempel på platser är entré, kassa och där tobak är placerade (använd gärna mallen i Bilaga 3)
- ansvara för innehållet i egenkontrollprogrammet och förändra detta vid behov.
- se till att egenkontrollprogrammet finns tillgänglig i försäljningslokalen och direkt kan visas upp vid tillsynsbesök från Höörs kommun eller Polismyndigheten.

Information till personalen vid försäljningsstället

Ansvarig för informationen är xx och genomförandet är xx

När ska personalen informeras?

- *Nyanställda och tillfällig anställd personal bör informeras om gällande lagar, regler och rutiner snarast möjligt och innan de påbörjar kassatjänst.*
- *Övrig personal bör informeras i samband med ordinarie personalträffar.*
- *Inför helgerna påsk, första maj, midsommar, skolavslutning, skolstart, halloween, jul eller nyår bör en kortare repetition av gällande lagar, regler och rutiner genomföras.*
- *Informationstillfällen dokumenteras och alla deltagare signerar (ex på utformning i Bilaga 1).*

Vad ska informationen innehålla?

Genomgång av försäljningsregler

Ansvarig för informationen och genomförandet är xx

Be om legitimation

När någon ser ut att vara under 25 år och vill köpa tobak– be om legitimation. Kom ihåg att den som är äldre än 18 år normalt inte har något att invända.

Om kunden inte har rätt ålder

Säg att du inte har rätt att sälja tobak till någon som inte fyllt 18 år.

Om kunden inte har legitimation

Säg att du inte har rätt att sälja tobak till någon som inte kan visa att han fyllt 18 år.

Om den som inte fyllt 18 år säger sig vilja köpa åt någon annan som har rätt ålder

Förklara att det är förbjudet.

Om du misstänker att någon med rätt ålder tänker lämna varan till någon som inte fyllt 18 år

Förklara att du måste fråga om köpet görs åt någon som inte fyllt 18 år. Om du efter svaret fortfarande misstänker att allt inte står rätt till – vägra försäljning. Säg att du inte har rätt att sälja vid misstanke.

Övrigt

I samband med dessa helger/tillfällen bör man vara ytterligare restriktiv med försäljningen av folköl och tobak.

Information om informationsrutiner

Ansvarig för informationen är xx och genomförandet är xx

Regler för skyltning av åldersgräns

Åldersdekaler eller skyltar som upplyser kunder om åldersgräns bör finnas vid entré, vid varje kassa samt där tobak, e-cigarettor och påfyllningsbehållare finns.

Marknadsföring

Den försäljningsansvarige ser till att marknadsföring sker med måttfullhet och i enlighet med gällande lagstiftningar. Om annonsering av tobak är centralt samordnad är det försäljningsansvariges ansvar att kontrollera så att annonserna och marknadsföringen följer gällande regler. Om något verkar fel tas kontakt med den som utformat och/eller ansvarar för annonsen. Ta reda på de regler som finns om marknadsföring. Dokumentera.

Rutiner om problem eller pressade situationer uppstår

Ansvarig för informationen är xx och genomförandet är xx

Om problem uppstår gör försäljningsansvarig en bedömning om lämpliga åtgärder för att komma tillrätta med dessa. Exempel på lämpliga åtgärder är:

- *Omedelbart gå igenom försäljningsbestämmelserna med personalen.*
- *Förändra praktiska rutiner.*
- *Under viss tid enbart bedriva försäljning över disk.*
- *Upphöra med t.ex. ölförsäljning vissa tidpunkter och/eller dagar.*
- *Dokumentera (mall finns i Bilaga 2)*

Information om ansvar**Ägarens/försäljningsansvariges ansvar**

Ansvarig för informationen och genomförandet är ägaren/försäljningsansvarige.

Den som har tillskrivits ansvaret för tobaks har ansvar för att försäljning inte sker till minderåriga, tobak inte säljs till person som uppenbart ska låna varan vidare till minderårig.

Om försäljningsstället bryter mot dessa regler har tillståndsmyndigheten möjlighet att stoppa försäljning av tobak under 6 månader. Vid upprepade brott mot lagen kan försäljningen hävas under 12 månader.

Kontroll av skyltar och dekal

Skyltar och dekal bör kontrolleras minst X gånger per år. Fyll i datum för kontroll nedan så du enkelt kan se när senaste kontrollen utfördes.

Vid <i>tobak</i>	Datum			
Vid <i>kassan</i>	Datum			
Vid <i>entrén</i>	Datum			

Lagrum

Till och med 2019-06-30.

- Tobakslag (1993:581)
- Tobaksförordning (2016:354)
- Lag om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:425)
- Förordning om elektroniska cigaretter och påfyllningsbehållare (2017:429)

Från och med 2019-07-01

- Lag om tobak och liknande produkter 2018:2088

Berörda myndigheter

- *Folkhälsomyndigheten* (www.folkhalsomyndigheten.se) är central tillsynsmyndighet för frågor kring tobak och liknande produkter.
- *Konsumentverket* (www.konsumentverket.se) är central tillsynsmyndighet för frågor kring marknadsföring.
- *Skatteverket* (www.skatteverket.se) ansvarar för frågor kring beskattning.
- I vissa fall är dock *Tullverket* (www.tullverket.se) beskattningsmyndighet. *Tullverket* ansvarar bl.a. också för kontroll av åldersgräns vid införsel från EU-land och import från ett tredje land.
- *Länsstyrelsen* (www.lansstyrelsen.se/skane/privat.html) ansvarar regionalt inom länet för samordning och viss tillsyn.
- *Kommunen* (www.hoor.se) och *polisen* (www.polisen.se) ansvarar lokalt för omedelbar tillsyn över handeln med tobaksvaror. *Polisens* primära uppgift är att ingripa mot brott som har begåtts, medan *kommunens* uppgift är framåtsyftande och ska säkerställa att regelsystemet följs i framtiden.
- Mer information om tillstånd gällande till exempel tobak och folköl hittar du på www.hoor.se under fliken "Näringsliv och arbete", välj "Tillstånd, regler och tillsyn".